

Koya-san

*Färden går vidare för Zeths pilgrimsresa sommaren 2006
med Pia som färdledare.*

Från Kyoto till gränslandet Koya-san.

Tågets ändstation, varifrån resan vidare tog brantaste vägen
uppför berget via en bergbana.

Tidigt på dagen hade vi bordat tåget i Kyoto med Koya-san som mål. Efter en heldag genom soldränkta slättlandskap gled vi sen eftermiddag in till ändstationen, vars minimalistiska yttre hade varit påvert även i ett småländskt utrotningshotat småsamhälle. Järnvägen hejdades av en bergvägg

Det var dit upp vi skulle. Vi var en handfull turister, några hantverkare och andra representanter för ortsbefolkningen, samt ett obestämt tjog begravningsklädda buddister. Via ett kabeltåg, en funikulare. Dit upp, där himlen berörde bergets topp med en hätta av blygrå moln.

Begravning med guldkant

För det är ju just detta Koya-San handlar om. Begravningar. Koya-San är en synnerligen prestigefylld begravningsplats. Dödsrikets guldkantade

gräddhylla. Men prestige kostar även i Buddhas värld. Det inte är en självklart för var och att få sin aska deponerad inom gångavstånd till det mausoleum, där sektgrundaren vilar i en evig meditation. "Money talks" också i livet efter detta.

Övernattning skulle enligt planerna ske i något av de templen som öppnar för och lever på turister, pilgrimer och begravningsgäster. Internetbokningar tycktes inte vara någon "hit" i Koya-San. Om något tempel skulle öppna sina dörrar för oss, och i så fall *vilket* tempel, skulle stå klart efter en trepartsförhandling mellan Pia, den lokala rumsförmedlingen vid linbanans övre terminal, och de högre makter som uppenbarligen hade tungt lokalt inflytande.

Förmedlingsbyråkratin ställde sig till början tveksam. Men Pia och makterna ingick i en pakt, som visade sig vara kraftfullare än den byråkratiska trögheten.

Alltså lokalbuss. Till det tempel, där vi förmodades tillbringa natten.

Tempel var givetvis uråldrigt, precis som sådana tempel skall vara. Men med uppgraderad gästdel. Nya gröna tofflor av plast på brädorna vid entrén. Och välrakade noviser som uppmärksamt följde varje steg vi tog. Efter dagens "dont" skulle de drapera oss i nytvättade och nystrukna traditionella

klädesplagg, servera en estetiskt och gastronomiskt utsökt vegetarisk måltid, samt bjuda tillträde till aftonens rituella bad.

Helig mark

Detta var helig mark. Den mest heliga mark, som i varje fall Shingon-sektens cirka sju miljoner medlemmar kan tänka sig. Flera hundra tusen av dem vallfärdar hit varje år. I små tempelshoppar köper de vandringsstav och rituell mundering för den pilgrimsvandring som tron anbefaller.

För det var här, 900 meter ovan jord och hav, en dagstripp från Nara eller Kyoto, som sektens grundare, Kukai, år 816 etablerade ett samfund orienterat mot metafysisk buddism. Det tempel han byggde skulle följas av fler. På 1600-talet kunde man räkna till 1500 stycken, som härbärgerade tusentals munkar. En manlig värld, som först 1872 öppnades för kvinnor. Idag finns här cirka 110 tempel och 7000 invånare och jämlikhet mellan könen.

Under århundradenas lopp adderades grav till grav tills det idag lär vara fler än 200 000. Man behövde inte vara buddist för känna den andliga dimensionen. Den svävar i luften som en osynlig rökelse, sticker och bränner som svavelsyrlighet.

Spooky

"Spooky...", mumlade den lilla kanadensiskan som tytt sig till Pia och mig på vägen upp mot Kukais mausoleum. Hon var på pricken lik Elaine i teves Seinfeld.

Vi skred försiktigt längs den stenläggningen, som i lätt uppförslut smög den sig genom skogen av skyhöga fuktdrypande svarta cypresser. Samtalade lågt och sparsamt. Som om orden kunde förvandlas till dimgrå besvärjelser i det disiga skymningsljuset.

Spooky. Förvisso var scenografin spöklik.

Omgivna av hundratusentals gravar. Arméer av fuktdrypande stenstoder i former från uråldriga tider i främmande samhällen. En dödens loppmarknad i osaligt kaos, flytande i oförlöst magi mellan ormande trädrötter.

Utspridda i allt detta grå och dovt mögelgröna tittade små stenbuddhor fram. Surrealistiska gnomer med läpprouge, äppelröda kinder, färgglada mössor och med förkläden, ofta i lager på lager. Mestadels dök de upp en och en, men ibland staplade i pyramider. En surrealism, vars absurda mångfald skulle fått Salvador Dali att vördnadsfullt böja huvudet. Manga/fantasy, där gammaltibetansk symbolik kontrapunkteras av high-tech och glittrande krom. Grågröna stenlarver krälar upp ur mossan vid sidan av en mångmeterhög rymdmissil, förmodligen planterad av ett företag som tillverkar sådana. Lite längre bort reser sig en bilkylare av mässing ur en stenhäll. Företagsgravar

förstås. Företag är ju vidgade familjer, som vårdar om de sina från ögonblicket man skrivs in i gemenskapen tills att jordelivet lämnas.

Vi dröjer vid mausoleet, som ligger höjd över begravningsplatsen. En bisarr känsla av att vi befinner oss i en Disney-film, en av de tidigare med miljöer som lånat former och stäningar från Österrike och Alperna. Snövit och dvärgarna, som här mångfaldigats som förstenade buddhor. Dramatisk ödestyngd i skuggspelet av flämtande ljuslågor tända långt innan stearin och paraffin syntes i ordlistorna. Guideboken berättar om att 10 000, kanske 12000, lyktor ständigt brinner.

Nosferatu. Mordors orcher. Suckarnas träsk i Endes oändliga historia.
Dantes fuktigaste variant av Inferno. Ett levande koncentrat i Disney-tappning

Ute på den nutida körvägen, som utgör gränsen mellan denna och andliga världar, lämnar vår lilla kanadensiska Elaine kopia oss för att gå hem. I skymningen Till sitt tempel. Till sin vegetariska aftonvard. Till sitt varma bad. Och kanske skulle hon likt oss gå upp tidigt nästa morgon för att en bevittna en äkta buddistisk andakt med mässade sutror och effektfulla gong-gong slag.

Det förmodade vi i alla fall. Vi visste faktiskt inte ens om hon var här ensam eller i sällskap. Vi glömde fråga. I Kibukais närhet kändes denna världens angelägenheter sekundära.

Senare, hemma hos Yoshioka-san i Tokyo, fick vi veta varför de små buddhafigurerna bar förkläden och småbarnkläder. Han berättade att de utgjorde offergåvor från föräldrar vars barn dött i moderlivet eller i mycket ringa ålder. Det var hans förklaring, som gränsade till en hypotes. För vem kan vara absolut säker i gränslandet mellan liv och död, mellan myt och verklighet?

Resan fortsätter...